

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	240 Leu.
Fél évre	120 Leu.
Egy negyed évre	60 Leu.
Egy hóra	20 Leu.

Hirdetők áraként szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és Csanki Egyesült Vas-
CO utca palotájában.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bukovinai Regala Ferdinand I.
(János Szörög-ut) 22. szám.
TELEFON-SZÁM 54.

ARAD, 1922.

STÄUBER JÓZSEF.

Kedd, június 27.

Főbb közlemények:

Goldis jogot követel a kisebbségeknek.
A cseh Svájc helyett — cseh Belgium Rathenau meggyilkolása.
Megkezdődött az érettségi a kat. gimnáziumban.
Ostromállapot Németországban.
Bécsben kommunizmustól félnék.
Vihar a magyar parlamentben.
Erdélyben nem játszhatnak magyarországi színészek.
Alumínium pénz készül Magyarországon.

Rathenau Walter.

A hivatalos távirat, amely hírül adta, hogy Rathenau Walter német külügyminisztert meggyilkolták, megdöbbenést keltett mindenütt, ahol az emberi életnek vége van. A tettesek még ismeretlenek, ellenben nem kétséges, hogy, politikai büntény történt, melynek következményei e pillanatban még kiszámíthatatlanok. Németország válságos időket él, a nemzet meghasonlásba jutott, az idegek végsőkéig vannak feszülve. Az 1918-iki összeomlás és az ebből eredő versaillesi béke két részre szakította a németseget. Egyik oldalán látjuk azokat, kik mindakét katasztrófaért a belső frontot aláaknázó politikusokat te-

szik felelőssé és nem hajlandók tűrni, hogy a francia csizma eltapossa a német önérzet utolsó szikráját is, a másikon az új rend megteremtőit és hatalmi birtokosait, akik a megkezdett úton tovább haladni akarnak. Amott csoportosulnak a monarchisták, a hadsereg tisztjei, a konzervatívok, a nagy-németeknek nevezett nacionalisták és az egyetemi ifjuság egy része, itt nagyobb tömegben a szociáldemokraták a munkássággal és az üzleti világ képviselőivel. Az ellentétek kirobbanásaira emlékezhetünk. Liebknecht és Luxemburg Róza meggyilkolásától kezdve Kurt Eisnernek, Bajorország kommunista érzésű miniszterelnökének, Haasenak, a független szocialisták vezérének, Erzbergernek, a centrum defetista vezérének a megöletésében és a szociáldemokrata Scheidemann ellen nemrég elkövetett merényletben a harag, a bosszú és a megtorlás volt az indító ok.

Ugyanezeknek az indulatoknak lett áldozata Rathenau Walter is. A közvélemény egy része úgy vélte, hogy az általa követett politika — egyfelől a végsőkéig menő meghunyászkodás Franciaország és a jóvátételi bizottság minden követelése előtt, másrészt az orosz szovjethez való közeledés, amely kon-

krét formát öltött a rapallói szerződésben — nemcsak megalázta, de végső katasztrófa alá viszi a birodalmat. Azzal az ujongó hozsánával szemben, melyet Rathenau külügyminiszteri kinevezését nemcsak Németország, hanem egész Európa liberális sajtója fogadta, s amelyhez halkabb kísérelőket szolgáltattak még az antant államok hasonszemléi lapjai is: már hivatalba lépésekor megszólalt Németország nacionalista köreiből a komoly aggodalom és a kritika, amelyet indokoltá tett Rathenau újáépítési miniszteri minőségében kifejtett tevékenysége és egyénisége. Nem kisebb súlyú szakember és kifogástalan hazafi, mint Stürnes Hugó emelt kifogásokat Rathenau francia kollegájával, Loucheurrel kötött megállapodásai ellen, amelyek wiesbadeni egyezmény néven ismerünk és Londonban a jóvátételi ügyében folytatott tárgyalásai ellen. Wirth kancellár a cannesi konferencia után nevezte ki külügyminiszterré, s rövidesen nyilvánvalóvá lett, hogy Rathenau teljesen elfordul attól a nemzeti politikától, amely az addig és nem tovább tilalomfáját akarja felállítani a győztesek követeléseire. A kétségkívül nagy tehetségű embernek a tragikum az volt, hogy szembekerült a háborgó nacionaliz-

mussal. A szovjet kormányval kötött szerződés, amelyet a szocialisták és kommunisták ujongva fogadtak, a nagynémeteket végképp elkéséreltette, mert talán nem alaptalan az aggodalmuk, hogy a vörös rém számára megnyitja a kapu Németország felé és a szerződés miatt rosszabbá vált a birodalom nemzetközi helyzete.

Rathenau meggyilkolása oly büntetés, amelytől minden civilizált lélek borzadályal fordul el. A politikai motívum nem mentés. A hosszú sorozatában annyi értékes nevet találunk, a forradalmi szellem és a forradalom honosította meg. Mi fog történni Németországban, még sejtetni sem lehet. Már hetek óta süttögték, sőt legutóbb már az angol parlamentben is szóba hozták, hogy a nagynémetek ellenforradalomra készülnek. Rathenau megöletése bevezetés akart talán lenni ehhez? A birodalmi gyűlésben lejátszódott jelenetek után el lehetünk készülvé, hogy a szocialisták és a kommunisták mindenre képesek a mai állapot fenntartásáért és Rathenau halálának megbosszulásáért. Németországot a polgárháború borzalma fenyegeti. A katasztrófaért csak az összes komoly és higgadt elemek összefogása mentheti meg.

BUDAPESTI LEVÉL.

Mik történik a sorsjegyekkel?

Alig van család Magyarországon, akinél a ládájába ne heverne néhány darab régi jóteknőcsés sorsjegy, „Erzsébet” vagy „Bazilika” vagy más, amelyek elmúlt idők adakozási kedvét és jószívűségét hirdetik s egyúttal édes reményét adják annak, hogy talán egyszer mégis kedvez Fortuna asszony, akit kerék e világ legszebb szélyesebb hölgyének ismernek és nevezettekhez juttatja a nagy, lutrit.

A háború izgalmában egy időre megfeledkeztek ezekről a színes, nagy lepedőalakú, avagy keskeny hosszúságú papírokról és csak most érdeklődnek ismét, vajon folytak-e szünet nélkül a húzások, folynak-e még most is, érvényben vannak-e a közbeesett háború dacára is, van-e értékük vagy csak az elmúlt békeidők színes emlékei. Naponta százával keresik fel ilyen kérdésekkel a bankcégeket, különösen vidékről,

ahol szívesebben őrzik a sorsjegyet, mint a bankjegyeket, amelyekből ugyanis van már elég.

Forgalomban hétfele régebbi magyar sorsjegy van. A József, a Bazilika, a régi Magyar Vöröskereszt, az új Magyar Vöröskereszt, a Hazai Takarékpénztár, a Jelzalog és az Erzsébet szanatórium. Vannak élvétve még Tisza szabályozási sorsjegyek is, valamint a külföldiek közül Osztrák Vöröskereszt régi és új, Osztrák Földhitel 1880-ból és 1889-ből, Olasz Vöröskereszt és Szerb Dohánysorsjegy, de ezek kisebb számmal vannak.

A magyar sorsjegyek húzása, háború alatt ugyanúgy, mint háború óta szünet és akadály nélkül a meghatározott terv szerint történik. A Hazai Takarékpénztár sorsjegyét 1906. áprilisában bocsátották ki. Ez hetven évig játszik, azaz 1976-ig. Húzása évente két szer van. Április 5-én és október ötödikén. Főnyereménye az áprilisi húzáskor 250.000 korona, az októberi húzáskor 200.000 korona. Kibocsátási ára 100 korona volt.

Most 150—160 korona körül változik egy sorsjegy értéke.

A régi, pókhálószerűen göthikus mintázatú elsőszületű kis alakú Bazilika sorsjegyeket 1886-ban bocsátották ki és 1936-ig játszanak. Kibocsátási áruk annak idején 5 forint volt. Értékük most 30 korona körül változik. Minden évben március 1-én és szeptember 1-én tartanak húzást. Főnyeremény 15.000 korona és 10.000 korona.

Az Erzsébet Királyné Tüdőbeteg Szanatórium javára 1904-ben kibocsátott Erzsébet Tüdőbeteg-gondozó sorsjegyeket Erzsébet királyné arcképe díszíti. A sorsjegyen ott díszlenek a kép alatt az ajánlók aláírásai. Batthány Lajos, báró Harkányi Frigyes, Korányi Frigyes, Ormody Vilmos, Tauszk Ferenc nevei díszlenek a sorsjegyről, melyet annak idején 5 koronáért bocsátották ki. Most 29—30 koronáért. Az Erzsébet sorsjegyek 1909-ben járnak le. Húzások minden év január és július elsején van. Főnyereményeik 30.000 koronától lefelé egészen 2000 koronáig.

A Magyarországi József Egyesület sorsjegyet Tisza Kálmán, gróf Zichy Ferenc, gróf Apponyi Albert aláírásai ajánlják. 1888-ban bocsátották ki és 1948-ban járnak le. Kibocsátási ára 2 forint volt, egy sorsjegynek most 20 korona az értéke. Ez az a sorsjegy, mely akkor veszt, ha kihúzzák. Értéke ugyanis 20 korona. A legtöbb kihúzott nyereménye csak 4 korona, így 16 koronát veszít a szerencsés nyerő. Ez a legértéktelem sorsjegy, mégis ezt keresik legjobban még ma is. Ugy látszik a szép nevé miatt.

A Konverzionális Magyar Jelzalog Hitelbank nyereménykötevényét 1906-ban bocsátották ki. Utolsó húzása 1959-ben lesz. Kibocsátási ára 100 korona volt. Most megér 220, 230 koronát. Évente öt sorsolása van, február 25-én, április 25-én, július 25-én, október 25-én és december 27-én. Főnyereményei 400.000 koronától 75.000 korona.

A Magyar Régi Vöröskereszt sorsjegy, zöld színű, egy árcímű

Jogot a kisebbségeknek. Goldis László magyar beszámolója.

Goldis László volt miniszter vasárnap beszámolóbeszédet mondott pecicai (pécskai) választói előtt. Goldis beszédének érdekessége volt, hogy magyar nyelven mondta. A programbeszédéről a következőkben számolunk be:

Vasárnap délelőtt Pecica község határában rezesbandával és lovas bandériummal várták a volt miniszter megérkezését. A polgárság nevében dr. Telea János lelkész, Pálkás Simon románpecicai és Nagy György István magyar pecicai községi bírák üdvözölték a képviselőt, aki román és magyar nyelven köszönte meg a fogadtatást. Goldis László beszédében hangsúlyozta, hogy Nagyromániában népének a demokrácia elvei szerint kell élni, ez az elv teremtette meg a nemzeti pártot. Ezen ezért a kisebbségeknek meg kell adni azokat a jogokat, amelyeket az állam többi polgárai élveznek.

Meg kell engedni, hogy saját nyelvükön fejleszthessék kulturájukat, anyanyelvükön beszélhessenek a hatóságok előtt és saját megbízottait küldhessék a község, a megye és az állam kormányzó testületeibe. A nemzeti párt nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül képviseli az állampolgárok érdekeit. Erdély sokkal magasabb kultúrfokon áll, mint a királyság. Goldis beszéde során hangzott, hogy nem tűri a nép a reá erőszakolt törvényeket. Erdély népe nem akar rabszolga lenni; az erdélyi románok nem mágnások, nem birtokosok, hanem a népből sarjadtak. Kifejtette, hogy a román nemzeti párt három hónapos kormányuralma alatt a titkos választójog

és az agrárreform törvényét hozta. A volt miniszter ekkor felolvasta az alba-juliai határozat egyes pontjait, amelyek teljes nemzeti és vallásszabadságot, tökéletes demokráciát adnak. Biztosítják a sajtó és a közigazgatás jogait. Kimutatja, hogy az ország közigazgatásában ne csak regábeli vezetőemberek vigyék a szerepet, hanem az új területek népeiből kikérült egyéniségeknek is legyen szavuk a közigazgatásban.

Goldis László beszédét a magyar választók nagy tetszéssel fogadták. Goldis beszéde után dr. Marsieu Jusztin simándi képviselő beszélt egyes közigazgatási reformokról. A népgyűlés után a Polgári Körben ülést rendeztek Goldis László tiszteletére. Felköszöntőket mondtak a következők: dr. Felea János, Bráza Valér, Pateanu Uros, Cenedan Demeter, Molnár István, Vlád Sándor, Marsieu Jusztin dr., és Borneas Gyula dr. Goldis László szép beszédében választott a felköszöntőkre. Dr. Borneas érdekes beszédet mondott arról, hogy a pecicai választókerület valamikor az ország szívében volt, de most a határon van, ami annyit jelent, hogy a kulturált országokhoz jóval közelebb fekszik. Vasárnap délután az ópecicai román választók előtt ismételte meg programbeszédjét Goldis László. Végül Vlád Sándor alezredes mondott beszédet, akinek indítványára Mamiu Gyulának üdvözlő táviratot küldtek.

A Cseh Svájc helyett — cseh Belgium.

(Csehszlovákia nemzeti kisebbségének helyzete)

— Az „Aradi Közlöny” bécsi szerkesztőségétől. —

A nemzeti szocialista párt a napokban naggyűlést tartott Bécsben. A pártgyűlésre Bécsbe érkezett Patzelt képviselő a prágai nemzetgyűlés tagja, a csehországi német nemzeti szociálisták vezére.

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőjének alkalma volt Patzelt képviselő véleményét Csehország helyzetéről és a nemzeti kisebbségek sorsáról meghallgatni. Patzelt képviselő fejtegetései során a következőket mondotta:

— A csehországi németeknek utánaozniok kell a csehek propaganda munkáját. A csehek semmi esetre sem küzdenek az igazság fegyverével, azonban egyetlen nemzet sem tudja annyira utánaozni a megtévesztést propagandájában.

Ime egy példa: Miként ismeretes, Pozsonyban a legionáriusok szétrombolták Mária Terézia szobrát, amelyet Fadrusz, a nagy magyar mester készített. A „l'Eclair” című párisi napilap erről az esetről annak idején a következő prágai táviratban számolt be:

„A magyar barbárok Mária Terézia világhírű pozsonyi szobrát, Fadrusz csehszlovák szobrász művét összetörték és szétrombolták.”

Ezek után senki sem fogja tudni megakadályozni, hogy mi Berlinbe, Bécsbe, Krisztiániába, Stockholmba és Genfbe utazzunk és ott az igazat kifejtsük, amikor az csak szükséges. A cseh köztársaság az antant kegyelmi ajándéka és Franciaország van kiszemelve pandurjaként. A szudéták németjei elképzelhetetlennek tartják, hogy a francia csendőr adott pillanatban bajonettját és fegyverét használhassa. Ha ez a pillanat elérkezik, akkor a német ifjak nem vonulnak együtt a cseh hadsereggel. Ebben a tekintetben követni fogjuk a csehek példáját a világháború alatt. Csehszlovákia németjeinek kettős feladatjuk van: magukat fenntartani és őrszolgálatot teljesíteni. A cseh államférfiak a német népet becsapták. Ezt bizonyítani tudom. Megigérték, hogy egy második Svájcot csinálnak. Masaryk elnök szavait azután arra korigálta, hogy a cseh államot egy második Belgiumnak kell tekinteni. Szóval a tüzet el kell nyomni. Megigérték például, hogy a német nyelv a második állami nyelv lesz és a nemzeti iskolákat istápolni fogják. Az első oktatásiügyi miniszter azonban azonnal 1500 német osztályt szüntetett meg. Stransky dr. az első kereskedelemügyi miniszter nyíltan kijelentette, hogy a német ipar Csehországban igen hatalmas, azt meg kell fojtani, hogy a cseh ipart utolérje. A birtokreform is csak szem-

fényvesztés, mert a német és magyar birtokosoktól azért veszik el a birtokokat, hogy azokat cseh legionáriusoknak adományozzák. A kémrendszer még a régi metternichi időkben sem volt olyan fejlett, mint most Csehországban. Knirsch képviselő megdönthetetlen leleplezése, a francia-cseh szerződésről, amely Ausztria felosztását célozza, élénken dokumentálják, hogyan fest a valóságban Csehország barátsága Ausztriával szemben. Eppen ezért azoknak volt igazuk, akik annak idején hibáztatták, hogy Schober volt osztrák kancellár a lanai szerződést Bennessel megkötötte. Csehszlovákia nemzeti kisebbségei eredményesen dolgoznak azon, hogy az állam összes nemzeti kisebbségeinek blokkja kiépüljön és a nemzeti kisebbségek együttműködése biztosítva legyen.

Megkezdődött az érettségi a katolikus főgimnáziumban.

A római katolikus főgimnáziumban ma délelőtt kezdődtek meg az érettségi vizsgálatok Petrovič tankerületi főigazgató elnöklésével. A vizsgálatokon Chrsian Ascamin, a Moise Nicoara lyceum igazgatója szerepel mint a reál-tantárgyak miniszteri biztosa. Az érettségi a legjobb hangulatban folyik, a délelőtti folyamán hat tanuló, délután 4 maturáns vetette el hosszú tanulmányának gondját. Különösen a román nyelv és irodalom terén meglepő a tanítványok előmenetele. Egy-egy tanuló minden tantárgyból körülbelül 7-8 percig felel. Ezek szerint a fiúk érettségije — előreláthatólag — már csütörtök estig befejeződik. Pénteken és szombaton a leánygimnázium növendékei kerülnek sorra.

Az érettségi vizsgálatok miatt az egyes osztályok évről-évre vizsgálja is módosítást szenvedett, még pedig úgy, hogy a délutánra kijelölt osztályok a vizsgálatok könnyebb lebonyolítása érdekében szintén délelőtt 7 órakor kezdik el a vizsgáikat. Még pedig: 27-én délelőtt 7 órakor I-D, II-B, 28-án délelőtt 7 órakor I-A, II-D, 29-én és 30-án délután 3 órakor I-C, III-C, július 1-én délelőtt 7 órakor II-A, IV-C, július 3-án délelőtt 7 órakor II-C, III-A, július 4-én délelőtt 7 órakor IV-A, III-B, július 5-én délelőtt 7 órakor V-A, V-C, július 6-án délelőtt 7 órakor V-B, VI-B, július 7-én délelőtt 7 órakor VI-A, VII-B, július 8-án délelőtt 7 órakor VII-A osztályok.

— Országos szülésznői kongresszus. A megyei orvosi hivatal ma rendeletet kapott a cluji (kolozsvári) egészségügyi főfelügyelőségtől, amely szerint ki kell hirdetni, hogy július 2-án országos szülésznői kongresszus lesz Brasovban. A kongresszusra utazók 75 százalék kedvezményben részesülnek vasúti utazásuknál. A résztvevők ebbeli szándékukat Sollmann Máriának, az erdélyi szülésznői egyesület elnökjének (Brasov) kell bejelenteniük.

kötöz rajta egy sebesültet. 1882-ben bocsátották ki, akkor 5 forint volt az ára. Most 28—30 koronát ér. Minden év március 1-én és szeptember 1-én van a huzása. Legmagasabb főnyereménye márciusban 10.000 korona, szeptemberben 15.000 korona. Utolsó huzása 1933-ban lesz.

Az Új Vöröskereszt tulajdonképpen neve, mint rajta áll: „Hadviseltek és Népiéleti célokra kibocsátott Nyereménykölcson”. Kibocsátották 1917-ben. Lejár 1997-ben. Huzása minden év január, április, június, szeptember és november 5-én. Főnyeremények 500.000 koronától 100.000-ig. Kibocsátási ára 40 korona volt, értéke most 50—55 korona.

A kihuzott József és régi Vöröskereszt sorsjegyek nyereményeit a Budapest V., Bálvány-utca 7. sz. alatti Magyar Földhitelintézet fizeti ki, az is tartja számon a kihuzott sorsjegyeket. Az új Vöröskereszt és a Bazilika sorsjegyeket a pénzügyminisztériumban levő magyar állampénztár tartja számon és fizeti ki. Az Erzsébet-Szanatórium sorsjegyeket a Budapest. I. ker. Budakeszi-erdőben

levő Erzsébet királyné-szanatórium, a Hazai Takarékpénztár sorsjegyeket a Hazai Általános Biztosító r. t. Budapest, IV., Papnövelde-utca 10., a Jelzálagsorsjegyeket a Magyar Jelzalog Hitelbank, Budapest, Nádor-utca 7., a 4 százalékos Tisza-szabályozási sorsjegyeket a Magyar Általános Hitelbank, V., József-tér 2—3 kezeli.

Az osztrák sorsjegyeknek, a Vöröskereszteknek és az Osztrák Földhitelnek, az osztrák korona értéktelensége következtében nincsen értékük. Az Olasz Vöröskereszt annak idején 30 líra névértékben bocsátották ki, most megér 32 lírát is. A szerb ugynevezett dohány sorsjegyek, melyet 1881-ben bocsátottak ki, 1914. év óta nem volt sorsolása. A tervezet szerint ugyanis a nyereményeket arannyal kell fizetni és Szerbia most addig vár a huzásokkal, amíg aranya lesz.

Ezeknek a tulajdonosai részéről tehát egy kis türelemre van szükség. De mi az, mikor kilátásuk van, hogy aranyban nyerik meg a milliós főnyereményt. Egy millióért aranyban, igazán érdemes türelemmel lenni.

A meggyilkolt német külügyminiszter.

(Politikai merénylet Rathenau ellen. — Ostrom-állapot Németországban. — Verekedés a német parlamentben.)

A Königsplatz 65. száma alatt volt Walther Rathenau híres grunewaldi villája, amely régebben egy ideig II. Vilmosnak szolgált ideiglenes szállásul. Annak idején sokan rossz néven vették Rathenautól, hogy éppen ezt a villát vásárolta meg, a villa azonban igen izléses, szép kerttel van övezve, nem viseli magán a királyi rezidenciák jellegét: és Rathenaut talán a szép fekvés vezette a villa megvásárlásánál, nem pedig az, hogy a porosz udvar jogutódja gyanánt szerepeljen a berlini telekkönyvben. Rathenau nőtlenséges ember volt és a grunewaldi villában anyja, nővére társaságában lakott. A nyolcvanasztendős özvegyasszony iránt mindig példás gyengédséget tárt fel Rathenau és a hét néhány estején együtt muzsikált édesanyjával még most is, amikor emberföltén nehéz munka nehezedeft vállára. A képekkel és szobrokkal gazdagon díszített grunewaldi villából az öreg fáktól árnyékolat kertben át indult el Rathenau szombat délelőtt néhány perccel tizenegy előtt a külügyi hivatal felé, ahol a konzuli vizsgákon akart elnökölni. De Rathenau nem lépte át többé a külügyi hivatal küszöbét.

Az üldöző autó.

A villából autóján a nővére társaságában a külügyminiszteriumhoz indult Rathenau, ahol egy konzuli vizsgán akart elnökölni. Amint autója a csendes grunewaldi villanegyedben keresztülhaladt, hirtelen egy másik autó tűnt fel, mely az ő autóját nyomon követte. Az autó lakásától kezdve üldözte a külügyminiszter gépkocsiját, amit azonban nyilván sem Rathenau, sem sofförje nem vettek észre. Az Erdenerstrasse és a Wallothstrasse sarkán, a Königsplatznál, ahol teljes a csend és a nyugalom s ahol az ut egyik oldalán messzehúzó parkok, a másikon egész sor kisebb tó terül el, ez a másik autó hirtelen elébevágott a külügyminiszter kocsjának.

Az üldöző autóban három fiatal ember ült, akik közül az egyik rövid egymásutánban tíz revolverlevést adott le Rathenau kocsjára, másik pedig kézigranátót dobott. Minden lövés célzott volt. Rathenau mindjárt az első lövés szárára talált: a merénylő nyilvánvalóan kitűnő célzó volt. A nyolcvanasztendős özvegyasszony ruháit szaggatta szét. A lövések olyan pontosak voltak, hogy a rohanó automobilon a golyók sem a soffört, sem Rathenaut nem találták, ellenben az üldöző autó golyó Rathenau felső ajkába, a másik pedig hátába fúródott. A merénylet egy pillanat alatt történt. Rathenau sebeiből vérzett. A

sofför nem vesztette el létefeljelenését, gyorsan megfordult és visszaroht a miniszter lakására. Öt perccel előbb indult el lakásáról, Rathenau négy perccel a merénylet után már a lakásán volt, de hol tart. *Súlyos sebeiben még utközben meghalt.*

Mialatt Rathenau autója megfordult, az üldöző gépkocsi továbbszáguldott az Erdenerstrassén és eltűnt. A kövések zajára rendőrök jöttek elő, akik kerékpáron üldözték a merénylőket, de hiába — autójuk eltűnt. A rendőrség politikai nyomozóosztálya azonnal megkezdte a lázasan folyó nyomozásokat, amelyek azonban még eddig nem vezettek eredményre. Azt hiszik, hogy a merénylők valószínűleg volt tisztek. A tanúk szerint a tettesek egyforma borsapkát viseltek, amely arcukat teljesen elfedte és csak szemüket hagyta szabadon. Amikor meggyőződtek, hogy Rathenau élettelenül hanyatlik le, elrobogtak. Hogy milyen gyorsan ment végbe mindez, kiténik abból, hogy a holttestet négy perccel a merénylet után Rathenau villájában átadták.

Politikai körökön az Universal Service tudósítója szerint, az a vélekedés, hogy a merénylők volt tisztek, egyre valószínűbbnek látszik. Erre enged ugyanis következtetni az a körülmény, hogy noha mind a két gépkocsi teljes sebességgel száguldott, a külügyminisztert már az első lövéssel halálosan találták, a tett elkövetésére tehát kitűnő céllovót választottak ki. Rathenau meggyilkolásának következményeképen komoly politikai fejleményektől tartanak, annál is inkább, mert oly kevés idővel történt a Scheidemann szociáldemokrata vezér ellen intézett merénylet után. Azt tartják, hogy ez az utóbbi merénylet a baloldali pártok izgalmat a tetőpontig fokozza.

Az eredménytelen nyomozás.

A merénylet után tíz perccel Richter rendőrfőnök és a bünygyi rendőrség vezetője több rendőrszolgálatot a helyszínre mentek, ahol az első bünygyi nyomozatot végezték. Mindeztideig azon

A kancellár megbélyegzi a felbujtókat.

A birodalmi gyűlés délután 3 órakor Rathenau emlékére gyászülést tartott. A meggyilkolt miniszter helyén gyászfátyollal bevont csokor fektet. A miniszter székét is gyászfátyol takarta. A kabinet valamennyi tagja jelen volt. Amikor Hefferich helyére megy, hátról ilyen kiáltások hangzanak fel:

— Gyilkos! ki veled!

A képviselők a baloldali csoportokhoz közelednek. Több jobbpárti képviselő oltalmazóan körülfogja Hefferichet, a nagynémetek vezérét. A zaj megkezdése so-

ban semmi nyomuk sincs a merénylőknek, holott a rendőrség késő éjszakákig tartotta a tanúhallgatásokat.

Az elnök részvéte.

Ebert birodalmi elnök Rathenau meggyilkolása alkalmából a miniszter édesanyjához részvétleviratot intézett, amelyben többek között ezt mondja:

— Rathenauban a német nemzet legkiválóbb erőinek egyikét ragadta el a halál, azt a férfit, aki nagy szellemi képességeit a leg súlyosabb időkben fáradhatatlanul a német haza szolgálatára fordította. Halála súlyos csapás a birodalomra és a nemzetre.

A birodalmi elnök a birodalmi kormányhoz és a demokratapárthoz is részvétleviratot intézett, amelyben részvétét fejezi ki és felszólítja őket, hogy a német nép belső szánálásán tovább munkálkodjanak. A birodalmi elnök freudenstadti üdülését az eset miatt félbeszakítja és visszatér Berlinbe.

A köztársaság veszélyben van.

A birodalmi Kormány felhívást bocsájtot ki, amely többek között a következőket mondja:

„Rathenau meggyilkolása leplezte azt a veszélyt, amely Németországot a bepolitikai izgatások folytán fenyegeti. Összeesküvés híálözata a köztársaság békeművét megzavarni szándékozik. A gyilkosság a köztársaság ellen irányuló, gondosan előkészített merényletek láncolatának csak pán egy szeme.

Az egyre növekedő terrorral, a nihilizmussal szemben, amely gyakran a nemzeti érzés palástjába burkolódik, nem szabad tovább elnézőknek lenni. A köztársaság veszélyben van! Ennek a felkiáltásnak a lakosság valamennyi szabadságszerető rétegét egyesíteni kell. A késedelem veszélyes, ezért gyorsan kell cselekedni. Haladéktalanul megtörténnék az előkészületek, hogy törvényes lépésekkel megakadályozzuk azt a pusztítást, amely az államot alapjaiban akarja megintgatni.

A birodalmi kormány rendkívül sajnálja ennek a politikai örületnek gazdasági visszahatásait, amelyek elsősorban a dolgozó osztályokat sújtják. A kormány elvárja, hogy a német nép a kormány fáradozásával azonosítja magát és ezért a hivatalnokai karhoz, valamennyi párt munkásaihoz és az egész szabadelvű polgársághoz azt a komoly felhívást intézi, hogy az állam védelmére fogjanak össze. Éljen a köztársaság! A birodalmi kormány nevében: Dr. Wirth.

Káig tartott. Löbe elnök ezeket mondja:

— Borzasztó, kegyetlen és brutális büncselekmény történt. Meggyilkolták azt az embert, aki magánéletével szakított, hogy a német köztársaságot szolgálja. A német haza, a német nép sorsa forog kockán. A gyilkosoknak segítőtársaik vannak, cinkosok szervezete áll a hátuk mögött, akik őket tartják és támogatják. Ez a szék, — az elnök Rathenau hársónyszékére mutat — a kormányférfiak ellen folytatott féktelen és lelkiismeretlen iz-

gatások nélkül, most nem állna így előttünk. A sajtó bizonyos részének keze van a játékban és ez ellen, ugyilátszik, nincs védelem. Egyik barátunk a másik után dől ki mellőlünk. A gyilkos fegyver most olyan férfit ért, aki nagytehetségű volt és alkalmasnak látszott arra, hogy ismét összefűzze azokat a kapcsokat, amelyek a háború széjjeltépett és aki ebben a tekintetben az első sikereket érte el.

Ezután dr. Wirth birodalmi kancellár emlékezik szókásra és ezt mondja:

— Hetek múltak el azóta, hogy Giennában valamennyi nemzet képviselői összegyűltek. Barátunk, dr. Rathenau beszélni kezdett, ajkáról fenkolt szavak, a megértés szavai hangzottak el, úgy, hogy azoknak a szívei is megnyitak, akik eddig merev ellenszenvvel álltak velünk szembe. Szavait a Palazzo Realeban megértették, őriási helyeslés köszöntötte azt a férfit, aki saját hazája határain túl megmutatta a világnak a gazdasági megértéshez és ezzel együtt a hékéhez vezető utat. Nemcsak nemzetéért, az emberiség kiengesztelődéséért esett el. De jaj azoknak, akik a nemzetek nagy művét ezzel a gyilkossággal megzavarják. A nagy műnek nem szabad félbeszakadnia. Ez a mi nemzetünk és egész Európa megmentésének műve. Rathenauunk attól a pillanattól, hogy a nemzet szolgálatába állt, halálos ellenséget voltak. (Felkiáltások: Hefferich.) A német nép és a német köztársaság megmentésének ezzei a gyilkossággal nem szabad félbeszakítania. Németország minden igazi republikánusa és azok, akik a haza javát akarják Rathenau hálálából a legnagyobb erőt fogják meríteni, hogy leszámoljanak azokkal, kik nemzetünk halálát akarják. (Viharos, folyton megújuló helyeslés és taps, amely a centrumtól a kommunistákig és a karzatokig terjed.) Azok ellen a férfiak ellen, akik az új államművet szolgálják, milliókra menő pénzösszegekkel mérget csepegtetnek a nép szívébe. Königsbergi Konstanzig, gyilkosok izgatása fenyegeti hazánkat. Elhunyt barátunk még tegnap délben is feltétlenül visszautasította azt az oltalmat, amelyet neki újból felajánlottak. (Halljuk, halljuk!) Ami eddig volt, nem tart hat tovább. (Hosszantartó viharos helyeslés.) Ezt a köztársaságot, mihelyt a külföldi nyomás rólunk elmúlik, szociális szellemben fogjuk kifejleszteni. Mindazokat, akik az igazi szabadság védelmére készek, felhívom a köztársaság és drága német hazánk védelmére. (Hosszantartó viharos helyeslés a baloldalon, a centrumban és a karzatokon.)

Dittmann (független szocialista) a házszabályokhoz kért szót és azután ezt mondja: A centrumnak, a független szocialistáknak és a szociáldemokrata pártnak megbízható értesítéssel vannak arról, hogy a ma elkövetett gyilkosság jel volt a német köztársaság megbuktatására. A miniszter meggyilkolását követő első éjszakán a monarchista és militarista összeesküvőknek minden további értesítés nélkül akcióba kellett volna lépniük.

Müller-Franke (szociáldemokrata)

rata) azt indítványozza, hogy a birodalmi kancellár beszédét az egész német nemzet számára a köztársaság költségén plakátirozzák ki.

Az indítványokat a német nemzeti pártiak és a német néppárt többségének szavazatai ellenében elfogadták. Az ülés ezzel véget ért.

Helfferich vádbeszéde Rathenau ellen.

A birodalmi gyűlés pénteki ülésének végén emelkedett szólásra Helfferich dr. képviselő és ezeket mondotta: Köszönetet mondunk a miniszter urnak erélyes nyilatkozatáért és mindenekfelett annak biztosításáért, hogy a birodalmi kormány minden eszközzel ellene fog szegülni a rajnai tartományok megkísérelt elszakításának. A Saarvidéken azonban a lakosság az idegen közigazgatás ellen nemcsak bizalmatlansággal, hanem elkésredéssel, felháborodással, gyűlölettel és dühvel viselkedik. Szivettépő és égbekiáltó kép az, hogy a német nép egy része elárultnak és a szó szoros értelmében eladottnak érzi magát. (Közbekiáltások a függetlenek padjairól: Az ön politikájának gyümölcsei!)

A szónoknak a karzaton nem érthető válaszára Wels képviselő felugrik és ökölbe szorítja a kezét. Wels és számos baloldali képviselő perceként át ezt kiáltja: Szemérmelen fickó!

Helfferich beszéde további során azt fejtegette, hogy a Saarvidéken a lakosság kilencvenkilenc százaléka német. Majd pedig azt igyekezett bizonyítani, hogy a kormány a jóvátételi tárgyalások dolgában mindenkit félrevezetett.

Loebe elnök kijelenti: A szónok ellen számos inparlamentáris kifejezés hangzott el. Minthogy azonban Helfferich képviselő is ily kifejezéseket használt, mint szemérmelen, ostoba, frázis stb. nem volt abban a helyzetben, hogy a közbeszólókat rendreutasíthattam volna.

Helfferich ezután azt fejtegette, hogy a megszállási költségek, az ellenőrzésre fordított kiadásokkal együtt, melyeket az antant a németekkel fizettet meg, évenként 125 milliárdot tesznek ki, és nagyobbak, mint a német birodalom valamennyi más kiadása.

Felkiáltások a szociáldemokratáknál: Ez az önök gonosztevő, háborus politikájának átka.

A jobboldal szitkokkal válaszol a közbeszólásokra. Ismét percekig tart a zaj, s csak lassankint csillapodnak le a kedélyek. Helfferich dr. beszéde végén azt követeli, hogy újabb devizákat ne vásároljanak többé. A teljesítés politikájának folytatása biztos katasztrófát jelent. A német teljesítőképesség határait már elérték, sőt túl is haladták. Stampfer képviselő közbeszól:

— Tegyen már végre pozitív javaslatot!

Helfferich dr.: Mindaddig, amíg

áll Foch mondása, hogy a puska ravaszán tartva az ujját, a német kormánynál mindent el lehet érni, addig Németországnak nincs mekkvése. Az ellenségnek meg kell mutatni, hogy vannak még férfiak Németországban. (Viharos tetszés jobbfelől, gúnyos közbekiáltások balfelől.)

Izgalom a parlamentben.

A merénylet első híre a porosz tartománygyűlésbe érkezett. Amikor a gyűlés kezdetén az alelnök közölte Rathenau meggyilkolását, pillanatnyi csend után óriási tumultus támadt. A baloldali pártok ezt kiáltották jobb felé:

— Gyilkosok! Banda! Ki veletek! Ugyanigy fogunk tenni veletek is!

May kommunista ezt kiáltotta: — Épen most hallom, hogy ma reggel a Kaiserhof-szállóban Escherich, Schlosser tanár, Reichart és Reichelsberg megszálltak. A tumultus erre újra kitört úgy, hogy az ülést azonnal félbe kellett szakítani.

Őn a gyilkos.

A birodalmi gyűlésnek egyik adóbizottsága ülésezett, amikor a gyilkosság híret megtudták. A kilenc tagú bizottság épen a kényszerkölcsönre vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta, amikor hirtelen híre jött, hogy Rathenaut meggyilkolták. Hartleben és Bernstein képviselők felpattantak helyükről és Helfferich felé, aki szintén felemelkedett, ezt kiáltották:

— Őn a gyilkos! Ez az ön tegnapi beszédének hatása!

Helfferich ki akart menni az ülésteremből, a baloldali képviselők azonban közrefogták és ökölbeszorított kezekkel fenyegetve, szüntelenül azt vágták szemébe:

— Gyilkos!

Hergt (német nemzeti) megkísérelte, hogy az izgatott baloldali képviselőket Helfferichtől elvonja. Több más német nemzeti képviselő is odasietett. Helfferich végül is eltávozott az ülésteremből, mire az ülést felfüggesztették.

Csokor Helfferichnek.

A birodalmi gyűlés ülésének megnyitása előtt Unterleitner (független) egy oldalajtón bejött rózsákból és tölgylevelekből összeállított nagy csokorral, amelyen fekete-fehér-vörös szalag volt. Amikor belépett a terembe, harsányan ezt kiáltotta:

— Ezt éppen most hozták Helfferichnek ajándékba!

Balról ezt kiáltják:

— Pfuji! Gyilkosok bandája, ti!

Unterleitner még ezt mondja:

— A csokrot egy tizenhét éves ifju hozta a folyósóra.

Többen Unterleitnernek estek kitépték kezéből a csokrot és átadták a házban jelenlevő rendőröknek, kik azután kihallgatták a képviselőt. Azt a csokrot, amelyet Helfferich képviselőnek szántak, állítólag a német-dél-amerikai nemzeti szövetség tagjai ajándékozták neki tegnapi beszédéért. Egy óra után a szolgák az ülésteremnek a közönség részére feun-

tartott karzatról mindenkit eltávolítottak, aki magát nem tudta igazolni.

Mikor kerül a sor reám?

A Rathenau ellen elkövetett merénylet a Bourbon palotában összegyűlt képviselők és hírlapírók körében nagy megdöbbenést keltett. Loucheur, az elpusztított

Ostromállapot Németországban.

BERLIN. Ujabban jelentik: A Rathenau autóját követő automobilon három fiatalember ült egy nő társaságában. Amikor Rathenau autóját elérték, ismétlő pisztolyokkal lövöldöztek rá és kézi-gránátot is dobtak az autóra. Azt hiszik, hogy a merénylők volt tisztek, miként Erzberger gyilkosai is azok voltak. Valószínű, hogy valamely reakciós jellegű titkos szervezet tagjai. Noha mindkét gépkocsi teljes sebességgel száguldott a külügyminisztérium felé az első lövéssel fatalisan találta, a merényletre tehát kitűnő céllövőt választottak ki. Berlinben nagy az izgalom. A város képe olyan, mint a forradalmak vagy nagy háborúk előestéjén. Minthogy a merénylet politikai jellegű kétségtelen, hogy a kormány a legszigorúbb rendszabályokat lép teti életbe, hogy megmentsa a köztársaságot.

PRÁGA. Ideérkezett táviratok szerint a német kormány elhatározta az ostromállapot kihirdetését és külön bíróságokat állít fel a köztársaság elleni vétségek megtorlására. Minden monarchista és nacionalista gyűlést betiltottak.

BERLIN. Rathenau gyilkosainak kézrekerítésére egymillió márkát tűztek ki. A törvényszéki orvosok megállapították, hogy több lövés halálos volt. Rathenau fejét több golyó találta. A gépkocsiba dobott tojásalakú gránát az áldozat beleit kitépte és a holttestet borzalmasan széttroncsolta.

Általános sztrájk.

BERLIN. Rathenau meggyilkolása miatt vasárnap délelőtt a Lustgartenben a három szocialista párt negyedmillió ember részvételével a köztársaság régi eszme érdekében népgyűlést tartott. Németország különböző részeiben tüntetések voltak, de incidens sehol sem volt. A szakszervezetek szövetsége a gyilkosság miatt elhatározta az általános sztrájkot, amely ma délben megkezdődött és huszonnégy óráig tart.

Lloyd-George beszéde.

LONDON. Lloyd-George angol miniszterelnök vasárnap a Castle streeti baptista-kápolnában, mondott beszédében megemlékezett Rathenauról. Európa egyik legtehetségesebb miniszterének tartotta, aki mindent megtett, hogy Németország és a többi ország között a jóviszonyt helyreállítsa. A legnagyobb felháborodással ítélte el a merényletet. Ezután a népszövetségről beszélt és érintette Németország felvételét. A népszövetség olyan, amilyen nemzeteket alkotják. A nemzetek pedig olyanok, amilyenek állampolgáraik. Ha azt akarjuk, hogy a nemzetek között meghonoljon a béke, elsősorban magunknak kell elfordulni a háborútól. Végül ama reményét fejezte ki, hogy hamar-

területek volt miniszterének egyik munkatársa felemlítette, hogy a francia miniszter Rathenauval folytatott wiesbadeni tárgyalásai folyamán értesült Erzberger meggyilkolásáról. Loucheur azonnal közölte a hírt Rathenauval, aki bizonyos előérzettel ezt mondta: Vajjon mikor kerül reám a sor?

san résztvesz a népszövetségben Németország és Amerika is.

Egyesülnek a szocialisták.

BERLIN. A kivételes állapot elrendeléséről szóló kormányrendeletnek első hatása az hogy a nacionalista-szövetségek nem tartják meg a június 28-ra tervezett tüntetéseket a versaillesi béke ellen. A merénylet benyomása alatt a többségi szocialisták között tárgyalások indultak meg, amelyeknek az a céljuk, hogy szocialista munkaközösséget létesítsenek és ily módon lehetővé tegyék a független szocialistáknak, hogy belépjenek a kormányba.

Irodalom és művészet.

* A színházi iroda hírei. A m. kir. Opera művészei folytatják kedden, szerdán és csütörtökön nagyszerű fellépéseiket Mader Raoul igazgató személyes vezénylete mellett. Ma kedden Mignon kerül színre, melyben a címszerepet Bazilidesz Mária, Meistert dr. Székelyhidi és Lotháriót Kálmán Oszkár éneklik. Szerdán Verdi operája, Troubadour kerül színre Medek Anna, Bazilidesz Mária, Somló József, Palló Imre és Kálmán Oszkár fellépésével. Csütörtökön a budapesti opera együttese busuelőadásul Gounod operája, Faust kerül színre, melyben a címszerepet dr. Székelyhidi Ferenc, Margarethát Medek Anna, Mefisztót Kálmán Oszkár, Mártáth Bazilidesz Mária és Valentint Palló Imre éneklik. Az öszes operaelőadásokat Mader Raoul igazgató vezényli. — A francia operett zeneirodalom legszebb zenéjű operettje, a Fifi, amely Párisban egyhuzamban már három éve, hogy műsoron van és Budapesten is 150-szer ment egyhuzamban. Aradon pénteken kerül először színre e kiváló operett, melyből nap-nap mellett folynak a próbák. A főszerepeket Halmos Mici, Szegő Lili, Thomay Masa, aki mint vendég az operett balettszámát volt szives vállalni, Keleti Gizi, Zilahy Irén, Geliért Irén, László Andor, Sebestyén Jenő, Inke Rezső, Selmeczy Mihály játsszák. A Fifi operett összes előadásaira jegyek a színházi pénztárnál válthatók. — Vasárnap délután Sardou hatalmas és izgalmas színműve, a Boszorkány kerül színre a betegségből felépült Tompos Ellával a fő női szerepben. Jegyek mérsékelt helyárok mellett a pénztárnál válthatók.

* Nagy Géza fényképész műtermében naponta személyesen eszközöl fölvételeket. Műtermem: Buí. Reg. Maria 22. (Andrássy-tér) megyeházzal szemben. Kapualjában állandó képkiállítás.

* Haladás előadás. A nagy melegségben is népes közönség hallgatta végig a szombati Haladás-est műsorát, amely a szinkór mostani viszonyai között rövidebb lélegzetű volt, mint más alkalommal. De így is igen kedvesen helyezkedett el az egyes számok sorában Beron Ilonka

és Nemes Zsigmondné ügyes szavata, nemkülönb a kis Harmathy nővérek tetszéssel fogadott páros jelenete. Nagy Zoltán tovább folytatta valláserkölcsei előadásait a szélsőségek harcáról és kibéküléséről. Zárószámként Szabó Gyula színművész gyönyörű baritonját élvezte a tapsolásban fáradszató publikum. A Haladás titkára ezután ismertette a siriai (világosi) váromok történetét; ezzel kapcsolatosan megállapította a másnapi siriai Haladás-kirándulás végleges programját, amely, mint értesülünk igen nagy sikerrel, meleg összhangban le is zajlott, sok kedves és feledhetetlen impressziót hagyva a nagyszámú résztvevők szívében.

HIRESK.

Take Jonescut hazahozzák.

(A prefektus és a püspök utazása.)

A megyei prefektura ma értesítést kapott, hogy Take Jonescutnak, az Olaszországban a napokban elhunyt államférfinak holttestét szállító vonat holnap délután fog befutni Timisoarára, ahol a nagynevű politikus tetemét ünnepélyesen fogják fogadni. Aradról dr. Marcus Mihály prefektus és Pap I. János görög keleti román püspök utaznak Timisoarára, hogy onnan együtt utazzanak tovább azokkal a küldött-ségekkel a jugoszláv határra, melyek a határállomáson fogadják Take Jonescut holttestét. A holttestet bebalzsamozva erckoporsóban hozzák haza Romániába. A haláleset alkalmából ma a vármegyeházára és a városházára gyászlobogókat tüzetek ki.

— **Wanderlipp Budapesten.** Budapest. Wanderlipp, a nagynevű amerikai pénzügyi szakértő tegnap Budapestre érkezett, ahol a magyar pénzügyek és politikai vezető egyetemesével tárgyalt Magyarország pénzügyi kibontakozásáról.

— **Andrássykat ismét kikérik.** Budapest. A büntető törvényszék a királypuccs miatt újból kikéri a nemzetgyűléstől gróf Andrássy Gyulát, gróf Sigray Antalt és Rakovszky Istvánt.

— **Aradi köztisztviselők gyűlése.** Közel száz résztvevő jelenlétében folyt le vasárnap délelőtt a törvényszék esküdtzéki tárgyalótermében az Erdélyi és Bánati Köztisztviselők Szervezetének aradi gyűlése. A jelen voltak az elnök előterjesztésére nagy lelkesedéssel jelentették ki csatlakozásukat a szervezethez. Majd a legfontosabb ügyek letárgyalása után elhatározták, hogy a Clujon tartandó július 9-iki nagygyűlésen a helyi csoport is képviseltetni fogja magát. Ezután a központi kongresszusra küldendő két delegátus megválasztása következett és a gyűlés ezzel véget ért.

— **Állami munkaközvetítés.** Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következő felhívást teszi közzé lapunk után: Felhívom mindazokat a munkaadókat, akiknek tanoncokra van szükségük, hogy bejelentéseiket csak azon esetben veszem figyelembe, ha a tanoncoknak teljes ellátást adnak, nem pedig az eddigi havi 50 lei fizbért. — Az állami munkaközvetítő hivatal közlése szerint állást nyerhetnek: 1 vasbeton pallér 10 lei óraberrel és 1 vasbeton előmunkás 6 lei óraberrel.

Bécs kommunizmustól fél. Ausztriában sztrájkolnak a postások és vasutasok.

BUDAPEST. Szombaton este Bécsben kitört a posta-, vasut- és telefonsztrájk. Bécs felé a vonatok csak Herceghalomig közlekednek. A postai és közlekedési alkalmazottak szívsós bérharcok után tegnapelőtt 24 órás ultimátumot adtak át az osztrák kormányoknak. A kormány fizetésüket a tavalyi márciusi fizetések huszonegyszeresére öhajította felemelni, de a tisztviselők a fizetés huszonhatszorosát követelték és ebből nem engedtek még akkor sem, amikor a kormány már hajlandó volt megadni a fizetés huszonháromszorosát. A munkát szombat este hat órakor besztmítették. Nagyon megérzi a sztrájkot

— **Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Mimorita-templommal szemben.)**

— **Egy vot képviselő öngyilkossága.** Szarvas. Haviár Dániel volt országyűlési képviselő pénteken délután, hetvenhárom éves korában föbelötte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy betegsége miatt az életnek csak terhét érzi és nem akar mások segítségére szorulni. Az elhunyt rövid megszakitásokkal 1884-től 1910-ig a szarvasi kerületnek volt képviselője s a függetlenségi párt vezetője. A békesmegyei evangélikus egyháznak is gondnoka volt. A tragikus haláleset egész Békésmegyében nagy részvétet keltett.

— **Az aradi nyomdászok július hó 23-án nagy népnépszóly rendeznek a Városligetben segélyalapjuk javára.**

— **Orvosi hir.** Dr. Stauber Andor városi kerületi orvos rendelését Str. Bratianu (Weitzer-utca) 2. szám, I. em., Minorita-palota, megkezdte. Rendel. d. u. 2-4-ig, szegény betegeknek d. e. 8-9-ig.

— **Uj doktor.** A chuji (kolozsvári) kir. tudományegyetem jogi fakultásán Reicher Jenőt június 24-én doktorrá promoveálták.

— **A bécsi lapok havi előfizetési ára 3500 korona.** Bécs. A bécsi lapok ma közlik a közönséggel, hogy az újság előfizetési költsége a postaköltségek és más nyersanyagok emelkedése következtében nagyon megrágtult és ezért egy lapszám árát 90-ről 120 koronára emelik fel a reggeli lapoknál és 20 koronáról 40 koronára az esti lapoknál. Egyhónapi előfizetési díj 3500 korona lesz.

— **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az Oppenheimer-féle sörraktár mai hirdetésére.**

— **A Kornisák betörőinek főtárgyalása.** Az aradi büntető törvényszék esküdtzéki tárgyalótermében holnap, kedden délelőtt 9 órakor veszi kezdetét az országos hirre vergődött Kornis-féle betörés tárgyalása. Ez a rengeteg tanu kihallgatása következtében előreláthatólag két napot fog igénybe venni. A tárgyaláson Bittó József táblabíró elnököl, a vádat pedig Meculescu Sándor főügyész fogja képviselni.

— **Tudja Ön, hogy hol szórakozhat legjobban?** A Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület július 2-iki pompás Maros-ünnepélyén! A látványosságok közül kiválik a regatta diszfelvonulás. Gyönyörködtető látvány lesz a nagyszabású tűzijáték is. Közeledik a várva-várt nap. Ön-

a magyar sajtó, amelynek külföldi hírszolgálatja Bécsen át jön.

A sztrájk egész Ausztriára kiterjed. A sztrájk hirtelen proklamálása meglepte a szocialista vezéreket, mint hogy a kezdeményezés a kommunistáktól indult ki. A kormány azon gondolkodik, hogy lemondjon. Koncentrációs kabinetet akarnak alakítani, amely diktatori hatalommal állna szemben a mind vehemensebb bolsevista agitációval. A politikusok körében óriási az izgalom. Attól tartanak, hogy Rathenau német külügyminiszter meggyilkolását a berlini és bécsi bolsevista központok kihasználják, hogy az általános felfordulásban megvalósítsák politikai céljaikat.

nek is részt kell venni a Maros-ünnepélyen, mert kitűnően fogja eltölteni a délutánját: étel, ital és zeneszó mellett.

— **Az aradi Fehérkereszt Gyermekvédő Egyesület július hó 2-iki Maros-ünnepélyének rendező-bizottsága folyó hó 29-én délután 6 órakor helyszíni szemlét tart a sátrak és jegypénztárak felállítási helyének megállapítása, a terület elkerítése, stb. ügyében.** Ez uton kérem fel a vezető és szereplő hölgyeket, hogy azon megjelenni sziveskedjenek. **Lacszay Endréné, s. k.**

— **Kinevezés.** Vulpe József rendőr kommisszárust, aki eddig az aradi rendőrprefektura bünygyi osztályánál teljesített szolgálatot, táviratilag visszahelyezték a határrendőrséghez, ahol a pecsai (pécskai) kerület vezetését veszi át.

— **Az utazóegyesület közgyűlése.** Az Erdélyi Kereskedők és Kereskedelmi Utazók Segítő Egyesülete vasárnap délelőtt tartotta közgyűlést az aradi fiukereskedelmi iskola dísztermében. A gyűlést Kneffel Lajos elnök nyitotta meg lelkes szavakkal, amelyben felemlítette azt is, hogy egy és fél évi hosszú szünet után ez az első közgyűlés. Az egyesület célja a régi kereskedelemnek szélesebb alapokra való fektetése. Ezt a célt azonban csak úgy érhetik el, ha a romániai nagyobb utazóegyesületekkel társulnak, amit a közgyűlésen határozatilag is kimondtak. Az új tisztikar megválasztása szintén a vasárnapi közgyűlésen folyt le. A lemondott Kneffel Lajos helyébe Salgó Pált, az Adria biztosító intézet aradi vezér-titkárát választották meg. Ugyancsak változás történt a titkári tisztségben, amennyiben a lemondott Lakatos Aladár bankigazgató helyét Székely Lajos volt újságíró foglalta el. A közgyűlésen nagyszámú érdeklődő közönség vett részt. Igen sok új tag jelentkezett felvételre s így az egyesület újult erővel viheti ki szép céljait.

— **Felavatják az első magyar női jogászdokort.** Budapest. A volt pozsonyi Erzsébet tud. egyetemén tegnap délelőtt egy órakor avatták fel az első magyar női államtudományi dokort: Szanathy Anikát. A felavatást Kéveszy Zoltán jogikari dékán végezte, ezután Lukinics Imre prorektor intézett beszédet a juris doktornőhöz, méltatva a rendkívüli avatásnak jelentőségét. A felavatásnak igen nagy, előkelő közönsége volt.

Sport.

ATE—Unirea 4 : 2 (2 : 0)

(Barátságos mérkőzés.)

Változatos, szép játékot vívott egymással a két csapat. Az első félidőben az ATE. csaknem állandó fölényben és Turner beadásából előbb Haller fejeli az első goalt, majd ugyancsak Haller lövésesen kapura, a kipattanó labdát Murányi II. goalba rugja. Turner két kiszökése menthetetlen goalhelyzetet teremt az Unirea kapuja előtt, de mindkét esetben hibázott. Lickernek is pechie van, egy éles lövését az Unirea kapusa rávetéssel védte. Az Unirea csak kétszer jutott goalhelyzetbe, de egyizben Dörner védte az éles lövést, másodsor a labda magasan a kapu fölé került. A második félidőben az Unirea hevesen támad, de Dörner korner árán merő egy tiszta helyzetben, majd Chambrée mesterien kiszökik és megszerezzi az Unirea első goalját. Ezután az ATE. csatárait jut szóhoz, egy kornerből Turner gyönyörű beadását Murányi II. goalba fejeli. A goal után ismét ATE. fölény, a melyet azonban az Unirea balszárnyának egy lerohanása megszakít és a labda Studenic révén másodsor kerül az ATE. hálojába. Kezdet után mindkét csapat elkeseredetten játszik, de megint az ATE. részén van a szerencse, Murányi I. hosszú, csavart lövése a kapufától pattan az Unirea hálojába. A goal után az ATE. került ismét fölénybe, de még két tiszta helyzetet hagytak kiaknázatlannak. Az ATE. csapata nem játszotta ki formáját. A közvetlen védelem bizonytalan volt. A fedezetors is volt jobb Pálffy kivételével. ki felkeseredésével a csatársort állandóan frontba vetette. Az Unireában a csatársor Chambree vezetésével a második félidőben szép kombinációs játékkal sok veszélyes helyzetet teremtett. Nagyon jó volt Halmos centerfedezet, valamint a kapusok is. **Biró I. engyel.**

ATE II.—Hakoah II. 2:1 (1:1)
Bíró Mányi. AMTE—Oradea-mare I. Törekvés 1:1 Revanche mérkőzés Oradea-mare. Stoffa vezető goalját a Törekvés a második félidőben kiegyenlítette. A mérkőzés durvaságokkal és bőrányal volt telítve. Kadima—Hakoah 2:2 (2:1) Barátságos mérkőzés Timisoarán. MTK.—AAC, 3:1 (2:0) Barátságos mérkőzés.
+ **Egyéb mérközések:** TAC—TMTE: 3:2. MTK—KAC 3:0
NAC—KKASE. 1:1

+ **Az AAC atletikai versenye.** 100 m. ifj. 1. Komáromy (AAC) 11.9 mp. 400 m. 1. temriek (Hakoah) 53.4 mp. orsz. rec. 800 m. 1. Bukovinszky (TAC) 2 p. 06.6 mp. orsz. rec. 4x100 m. ifj. staféta 1. Kinizsi 51.7 mp. 4x200 m. staféta 1. AAC. 1 p. 30.6 mp. Olimpiai staféta 1. TAC. 3 p. 57.6 mp. 110 m. gátfutás. 1. Páll (AAC) 29.8 mp. Magasugrás ifj. 1. Vogl (Kinizsi) 167 cm. Magasugrás 1. Páll (AAC) 167 cm. Távoúgrás 1. Fischer (TAC) 607 cm. Rúdugrás. 1. Vajna (KAC) 3 m. Súlydobás handicap 1. Dávid (KAC) 12.92 m. Discodobás handicap 1. Papp (U.) 40.20 m. Gerelyvetés 1. Vas (VSC) 39.49 m.

+ **Az AMTE. országos kerékpár versenye.** 4000 m. megnyitót Berez. J. (ATE) 12000 m.

old. boys I. Berecz S. (ATE.) 8000
m. junior I. Király (AMTE.) 28000
m. főverseny I. Berecz J. (ATE.)
8000 m. vigasz I. Fehér (AMTE.)

— AMTE.—ATE. barátságos
mérkőzés csütörtökön, Péter és Pál
napján d. u. fél hét órakor az óvár-
téri sporttelepen. Előzőleg a II. csa-
patok játszanak.

Vihar a magyar parlamentben.

(A szocialisták és a kormánypart)

BUDAPEST. A magyar nem-
zetgyűlés mai ülésén viharos jele-
retetek játszódtak le. Propper Sán-
dor szociáldemokrata interpellált,
mert a vasárnapi Népszavát elko-
bozták. Beszéde közben a jobboldal-
ról közbekültették: — Vissza-
tér a Vörös Ujság hangja! Amikor
Propper olvasni kezdte az inkrimi-
nált cikket, Csilléry András közbe-
szólt:

— Mit szólnak a parlament pin-
cájéhez? (Ez a célzás a kommün
alatti terrorizmusokra.) Szabó Józ-
sef keresztényszocialista:

— Önök kezdték az internálást.
Szerényit ki internálták?

Battz Gyula szociáldemokra-
ta: Maguk internáltak, akik vörös
gombot viseltek.

Szűkvöszky Béla alelnök fi-
gyelmeztette Proppert, hogy nem
adott engedelmét az újcikk fel-
olvasására. Propper azt hangozta-
ta, hogy a mai rendszert nem lehet
tovább fenntartani. Wolff Károly:
A Vörös Ujság kellene.

Farkas István szociáldemokra-
ta: Önöknek szabad a Szózatban
felekezeti igazgatás: és minden egye-
bet elkövcini. Propper ezután azt
hangoztatta, hogy a szociáldemok-
raták ki akarják küszöbölni a köz-
életmezési hűbőket, hogy ne legyen
ok a parasztra és hogy ne fegyék
ki megint Magyarországot a kül-
föld gyarmatának. Erre a kijele-
tésre a kormányparton óriási zaj
tört ki. A zivajban nem lehetett
hallani a közbekültásokat. Egye-
sek a padokat verték. Majd a po-
koli zivajból kisüvített Pekár
Gyula hangja:

— Cserny és Szamuely alatt
nem tiltakoztak.

Esztergályos János szociálde-
mokrata: Maguk hordtak kom-
munistá csillagokat.

Hegedűs György: Eljert a piros
kokárda!

Battz Gyula gúnyosan szóló He-
gedűs György felé: Eljert a
bomba!

Ezután Orffy Imre előterjesz-
tette indítványát a házszabályok
szigorításáról.

—————

— Meghalt a párisi Magyar Egy-
let alapítója. Páris. Ciriák Károly, a
párisi Magyar Eglelet megalapítója
meghalt. Ciriák Károly negyven éve
élt Párisban és az általa alapított
egyletet hosszú idő óta ő irányi-
totta. Temetésén az egész magyar
kolonia és a magyar követség is
részvett. A temetésen Návay Ala-
dár követségi tanácsos mondott
nagyhatású gyászbeszédet.

Erdélyben nem játszhatnak magyarországi színészek

(Amint az egyik miniszter megenged, a másik megtiltja.)

Sok szó és vita hangzott el
utóbbi időben azért, mert a buda-
pesti magyar színművészek erdélyi
vendégszerepléseit egyes roma-
nán hatóságok közegük minden
áron és eszközzel megakadályozni
igyekeztek. Annál kellemesebb ha-
tásu tehát az a miniszteri határo-
zat, melyet Banu miniszter, Bra-
tianu kormányának szépművészeti
minisztere a napokban adott ki ar-
ról, hogy az összes budapesti nagy
művészek számára biztosítja Ro-
mánia területére a beutazást és a
működési engedély kiadását. A mi-
niszteri rendelet a következő ma-
gyar művészek számára biztosít
működési engedélyt és beutazást:

Péchy Erzs, Kosári Emmi, Ki-
rály Ernő, Lábass Juci, Gomba-
szögi Frida, Gombaszögi Ella, Már-
kus Emilia, Jászai Mari, Varsányi
Iré, Paulai Erzs, Odry Árpád,
Rajnai Oábor, Vendrey Ferenc,
Sarkadi Aladár, Sándor Erzs, Szé-
kelyhidi Ferenc, Medek Anna, Far-
kas Sándor, Somló József, Palló
Imre, Kálmán Oszkár, Roul Mader,

Sakk-rekord

Aradon.

(Huszonöt parti egyszerre.)

Dr. Szávay Zoltán, a temesvári
iparkamara volt titkára vasárnap
délután a Városi kávéház emeleti
teraszán szimultán-sakkjátékot
folytatott nagyszámú érdeklődő
közönség jelenlétében. Dr. Szávay
egyszerre 24 sakkpartit játszott,
amelyek közül 22 játszmát meg-
nyert. Az egyik partit Lób ve-
gyéssel, a másikat Matzner
gyógyszeréssel szemben vesztet-
te el. A 22 partie megnyerése a
sakkjáték terén valóságos rekor-
dot jelent, mert alig volt példa ar-
ra, hogy egy mester ilyen sok
játszmát megnyerjen. A versenyt
délután 5 órakor kezdték és este
11 óráig fejezték be. Dr. Szávay
Zoltán nem ismeretlen a sakkjá-
tékosok körében, mert timisoa-
rai tartózkodása alkalmával igen
szép győzelmeket aratott a sakk-
játékosok fölött 1920-ban Buda-
pesten bajnoki címet nyert. Ugyan
azon évben egy nemzetközi ver-
senyen az első díjat Tartacorer
sakkmesterrel osztotta meg. A
vasárnapi szimultán-sakkjátékon
dr. Szávay stílusosan játszott.

—————

Mozl.

A dollár-csibész

sajtó-bemutatója

Tegnap délelőtt mutatta be a meg-
hívott közönség előtt az Apolló szin-
ház az oradea-marei Atlantic-film-
gyár Dollár-csibész című mozi-
szkeccsét, amelynek premierje ked-
den lesz az Apollóban. A darabról
magáról sokat kellene beszélni. Me-
séjét, amely szellemes és komiku-
mával igazán nagyszerű élvezetet
nyújt, Bárdos László írta, nagy írói
készséggel és rutinnal. Filmre Pe-
rényi Kálmán, a Király-színház volt
művésze és a világhírű Star-filmgyár
volt rendezője írta és rendezte is
meg. Az ő nagy művészi intuícióval

Rákosi Szidi, Fenyvesi Emil.

Az erdélyi színigazgatók már en-
nek alapján rendezkedtek be a nyá-
ri szezonra. Annál feltűnőbb az a
belügyminiszteri rendelet, amely
tegnap került ki a miniszteriumból.
A rendelet úgy szól, hogy ezentul
magyarországi művészek nem ven-
dég szerepelhetnek Erdélyben. —

Azok a magyarországi művészek,
akik jelenleg erdélyi turnén van-
nak, még folytathatják vendégjáté-
kaikat, de ezután magyarországi
művészek nem kapnak sem beuta-
zási, sem tartózkodási engedélyt.
Ennek a tilalomnak hatása már
érzhető. Az aradi színház igazga-
tósa értesítést kapott Budapest-
ről, hogy az ottani román követ-
ség nem láttaozza a Góth-pár és
a Belvárost Színház tagjainak utle-
velett. A belügyminiszteri rende-
letről már értesült az Erdélyi és
Bánsági Színészegyesület, amely a
bucuresti Színész-szindikátus ut-
ján igyekezik visszavonni a ren-
deletet.

és mély tudással való rendezése
egyik legfőbb erőssége a darabnak;
ugyancsak ő alakítja a főszerepet is
és pedig oly művészettel, amit ily
természetű komikus darabban és
film-vigjátékban aligha tapasztalhat-
unk. A darab többi szereplői is
mind egytől-egyet ismert nevű film-
művésznők és filmművészek és köz-
tük is ki kell emelni Tolnay Deát, az
európaszerte ismert prima-ballerinát,
aki szenzációt keltő táncszámokat
mutat be a filmen és színpadon egy-
aránt.

Az oradea-marei Atlantic-filmgyár
valóban remek munkát végzett, ami-
kor ezt a képet megalkotta. A mun-
káját elismerték már egész Erdély-
ben, ahol csak bemutaták. Oradea-
maren tizenhatszor ment egymás-
után telt házak mellett a darab,
a melynek azonban nagy sikere volt
Erdély valamennyi nagy városában.
A darab fülbemászó kiséző zenéjét
Krámer Ödön nagytehetségű váradai
zeneszerző írta, akinek neve nálunk
is régóta előnyösen ismert név. A
bemutató iránt, amely valóban kul-
tureseményt jelent Arad kulturéleté-
ben, máris óriási az érdeklődés és a
keddi előadásra jegyek alig kapha-
tók. Felkérjük a közönséget, hogy a
korai előadásokat is látogassák, mert
az esti előadásokra a jegyek már
elővételben erősen fogyának és így
nem valószínű, hogy az esti előadá-
sok alatt mindenki megtekintheti a
képet. Az előadások pontosan 5, 7
és 9 órakor kezdődnek.

„Fekete Jack” az Urániában.
Kedden utoljára vetíti az Uránia
a Nordisk-filmgyár legújabb reme-
két, amelynek meséje bámulatramél-
tó kidolgozásban, mint a filmgyár-
tás egy remeke kerül a közönség elé.
A kép meséjéhez a tárgyat Hellynek,
a gyönyörűséges táncosnőnek élete
nyújtja és ehhez képest nyújt oly
látványosságot, amelynek főmotívumai
azok a pompás interieur felvé-
telek, amelyekhez fogható még nem
produkált a filmtechnika. A szenzá-
ciósan szép kép főszerepeit Dorot-

hea Dalten és Melbourne Mc. Do-
well alakítják oly bámulatos művé-
szettel, ami feltétlen élvezetet nyújt.
A szenzációs kép kedden megy utol-
jára az Uránia műsorán.

Aradi uriaszony tragédiája.

(Rottár Sándor táblalíró gyászja.)

Sulyos csapás érte Rottár Sán-
dor aradi táblalírót és családját.
Huszéves Magda leánya, aki egy-
 év óta Lucca Sempronius őrnagy,
felesége, tiznap betegsége után Cra-
jovában meghalt. A fiatalon el-
hunyt Rottár Magda tavaly ment
férjhez Lucca Sempronius őrnagy-
hoz. Az esküvő után Aradon mar-
adtak s ezután leutaztak Craiová-
ba. A fiatalasszony mintegy 10
nappal ezelőtt agyhártyagyuladást
kapott és dacára, hogy a craiovai
nevesebb orvosok mindent megtet-
tek a beteg megmentésének érde-
kében, három nappal ezelőtt el-
hunyt. A betegségről értesítették
Rottár Sándornét is, aki aradi or-
vosokkal együtt akart leutazni
Craiovába, de mielőtt elindult vol-
na, megérkezett a szomorú hír,
hogy leánya meghalt. A szimpatia-
kus fiatal urinő halála mély rész-
vétet keltett. Családján kívül a
Balla-, Mikis- és Solymosán csa-
ládok gyászolják. A család már
hazahozatta az urinő holttestét.
Temetése holnap, kedden délután
öt órakor lesz a Str. Cosbuc (Wes-
selényi utca) 13. számú házból.

Közgyűlés.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Június 26.)
Dollár 158, márka 0.47, szokol 306,
dinár 210, magyar korona 0.17 és
fél, budapesti kifizetés 6.20, bécsi ki-
fizetés 110, berlini kifizetés 0.47, prá-
gai kifizetés 306, francia frank 14.5.

Zürichi nyitás. (Június 26.) Berlin
145, Newyork 529, Milano 2445,
Budapest 5350, Zágráb 170, Varsó
11.75, Bécs 3, osztrák bélyegzett ko-
rona 3.25.

Budapesti nyitás. (Június 26.) Na-
poleon d'Or 3800, dollár 998, márka
283, osztrák korona 5.35, leu 635,
szokol 1919, dinár 1295.

Zürichi zárlat. (Június 26.) Berlin
147.75, Newyork 529.75, Milano
2437.5, Varsó 12, Bécs 2.80.

Budapesti zárlat. (Jun. 26.) Na-
poleon d'Or 3760, dollár 995, már-
ka 288, osztrák korona 5.58, leu
623, szokol 1904, dinár 1276.

— Tökét emel az Aradi Villa-
mossági Részvénytársaság. A leg-
kötőbbben prosperáló aradi ipar-
vállalatok egyike, az Aradi Villa-
mossági Részvénytársaság alapít-
kéjének ötszáz ezer leiel való fel-
emelését határozta el. A tőkefel-
emelési akció sikere teljesen bizto-
sítva van, mert a gyár korrekt
vezetése, valamint az igazgatóság
és a tisztviselők közismerten
előzékeny viselkedése a fogyasztó
közönséggel szemben kitűnő hir-
nevet biztosított a Villanygyárnak.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felel.

Consurat: Dr. Román Mager.

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cluj (Kolozsvártól) vagy Bukarestből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hírlapiroda szerez.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket az alábbi szabályok szerint számították.

Minden szó hirdetési ára 75 bant. Vastagabb betűvel 1 lei 50 bant.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell lejelölni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bant.

A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Házasság.

35 ÉVES nőtlen izraelita férfi házasság pályáját megismerkedne oly hajadon, vagy gyermektelen özvegyvel, kinek új lete és lakása van. Leveletet „Gazdaság” jellegre a kiadóba kér. 2926

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉANY azonnala felvételre. Cim a kiadóban. 500

ROMAN nyelvet szóban és írásban tökéletesen tudó férfi, ki irodai bel, valamint közmunkák elvégzésére vállalkozik, azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóban. 800

DEUTSCHES FRAULEIN wird zu 2 Kindern gesucht. Adresse in der Administration. 2921

ÖNÁLLÓAN dolgozó várrőléányt francia munkához keresek. Ugyanott egy tanulóleányt is felvételre. Berkovits szalon Str. Bratianu (Weitzer János-utca) Minorita-palota). 12505

MINDENFÉLE gép- és kézi varrást különösen vállalatok. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12366

KEMÉNYFA-szakmában jártas fiatal ember irodai és külső munkálatokra azonnal állást nyerhet. Írásbeli ajánlat fizetési igények megjelöléssel „Szorgalom” jellegre Wallingerhez küldendő. 12366

JOBB mindenre azonnali belépésre kerestetik, jó fizetéssel. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12868

GÉPKÉZELŐT, gyakorlattal bíró keresek csopósi idénre. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12367

BEJARONÓ vagy mindenre felvételre. Erbeszkern Béta, Str. Alexandru Gavra (Csernovits P-utca) 6. sz. 11785

POLGARI családban egy idősebb jóvaló nő gazdaságszámológéppel keresetlik. Cim Kelet hírlapiroda. 12505

MOLNARI ÁLLÁST keresek azonnali belépésre Juhász Béla, Temesszécsány, u. p. Vinga. 2892

JOIRASU FIATALEMBER irodai gyakornoknak felvételre. Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedésében. 2859

MINDENNEMŐ mosást olcsón vállalok. Cim a kiadóban. 2863

ALKALMAZÁST keres 12 évi állami szolgálattal bíró, jelenleg is szolgálatban álló, 4 középiskolát végzett PÉNZÜGYI SZEMLESZ, aki irodai teendőkben, könyvelésben és rajzolásban járatos, csak magyarul beszél. Cim a kiadóban. 2864

KÉT PIATÁL vas- és fűszer ker. segéd Julius elsejével alkalmazást nyer Pancotan, Dimitroscu Aurel cegnél, Román nyelv ismerete okvetlen szükséges. 2862

Vétel és eladás.

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, magas áron vesz Kerpel könyvkereskedése. 12191

CSEPLŐ-GARNITURÁ 8-as, Claiton-Schuttewort-féle eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12366

IGEN ELEGÁNS kiváló gyártmányú alig használt gummikerekű Victoria-autó eladó. Cim a kiadóhivatalban. 500

STRÁPKOCSI, egy vagy két lóra, országos méhkaptárak, keretek eladók Molnár fűszerüzlet, Strada Prima Verii (Báthory-u.) 26. Zsidó temető mellett. 2920

2-2½ MÉTER hosszú fiókos pultot megvételre keres Riedl Ferenc Piata Avram Iancu 10. (Szabadság-tér). 2922

GYÖNYÖRŐ szalagarnitúra, férfiszoba börgarnitúrával eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12366

DÁKOK, bőr nőtűzőtáska, sportgyermek-kocsi, két márványszta, tájtékpa olcsón eladók. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12366

PAPIRHULLADÉKOT bármilyen mennyiségben veszek. Különként 60 baniért. Kardos, Str. Deseanu (Révay-utca) 2. 12366

Societatea Anonima de Electricitate „Arad”.

Prospect de emisiune.

In conformitate cu prevederile statutare, Consiliul de Administratie al Societatii a decis a sporii capitalul social de lei 1.750.000, — la lei 4.000.000, — prin efectuarea unei noi emisiuni de 2.250.000, — lei împartita in 4500 actiuni la purtator a 500, — lei valoare nominala fiecare.

„Societatea Anonimă de Electricitate Arad” dispune de centrala electrică din oraşul Arad, care asigură distribuţia energiei electrice pentru lumina şi forţă motrice în oraşul Arad şi împrejurimi, şi pentru alimentarea Căii Ferate Electrice Arad-Podgoria. Societatea naţionalizată în anul 1920, a dat dividend de 6% şi 12% în ultimele două exerciţii 1920 şi 1921.

Pentru noua emisiune de 4500 actiuni a 500, — lei valoare nominală, se dă preferinţă vechilor acţionari în proporţie de 9 actiuni noi a 500, — lei valoare nominală pentru 35 actiuni vechi a 200 Kor. ungaré-valoré nominală, cu preţul de 500, — lei actiunea, plătibili 250, — lei la subscriere, iar restul de 250, — de fiecare actiune la cererea Consiliului de Administratie, care în nici un caz nu va fi făcută înainte de 1 Ianuarie 1923.

Pentru noii subscriitori actiunile vor fi emise cu o primă de 100, — lei de bucată, plătibila începând 350, — lei, iar restul la cererea Consiliului de Administratie, care în nici un caz nu va fi mai înainte de 1 Ianuarie 1923.

Subscrierea se va face între 15 şi 30 Iunie a. c. la următoarele instituii:

„Societatea Anonimă de Electricitate Arad” în Arad Calea Radnei.

„Banca Românească”, Sucursala Arad şi

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice”, Societate Anonimă Română în Bucureşti, Str. Matei Millo, 2 (Casa Societăţii „Electrica”). 2861

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE.

EGY fekete gyermek fekvő kocsit és sport kocsit eladó. Minorita-palota, 2. számú kapu. 11736

ELADÓ egy részeg három madracos, fehér gyermekágy rendezéssel Str. Granicerilor 12. (Török Ignác-u.) 2930

Uj ezüst kávé-szervizek tálcával, brokát selyem paplan, asztalnemű, antik ókszer eladók Str. Obnesatorului (Batthyányi-u.) 8. 2925

HASZNÁLT STAINOL-PAPIRT minden mennyiségben VESZÜNK. Szilágyi st Comp. Kőedénygyár, Piata Stefan cel Mare (Vilmos császár-tér) 4. 2875

EGY új szín csaróp tetővel eladó. Str. Gheorge (Dezső-utca) 10a. 2811

MINDENKINEK TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa, szmirna argamant-szönyegeket török kerdeket, antik és modern bútorokért, szongorákért modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsi részlegért Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orghay-palota. 11911

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papirkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

ARANYAT magas áron veszek. Reiner József Lutheránus templom mellett. 12301

Aradi Villamossági Részvénytársaság.

Részvény kibocsátási felhívás

A részvénytársaság igazgatósági választmánya az alapszabályok intézkedéseinek megfelelőleg elhatározta az alaptőkének 1.750.000 leiről — 2.250.000 lei értékű új kibocsátási részvényvel — 4.000.000 leire való felemelését és pedig 4500 darab egyenként 500 lei névértékű bemutatóra szóló részvény kibocsátásával.

Az Aradi Villamossági Részvény Társaság Aradváros központi villamossági telepe felett rendelkezik, amely Aradváros és a környék világítását és motorikus hajtóerőt villamos energiával látja el, továbbá az Arad Hegyaljai Villamos Vasút üzeméhez szükséges villamos erőt is szolgáltatja. A társaság 1920. évben lett nacionalizálva és az utolsó 1920. és 1921. üzleti évekre 6% illetve 12% osztalékot adott.

A 4500 darab egyenként 500 lei névértékű új kibocsátási részvényekre a régi részvényeseknek előny biztosított, amely 35 darab 200 magyar korona névértékű régi részvény helyett 9 darab új 500 lei névértékű részvény igényzésére jogosít, részvényenként 500 lei árbán, mely fizetendő két részletben és pedig 250 lei az aláíráskor, a hátralékos 250 lei pedig az igazgatóság felhívására, amely azonban 1923. január 1 előtt nem fog bekövetkezni.

Az új aláírók részére a részvények 100 lei felárral lesznek kibocsátva és az aláíráskor 350 lei, míg a hátralék az igazgató-választmány felhívására, de semmi esetre sem előbb, mint 1923. január 1. lesz fizetendő.

Az aláírás f. év június hó 15. és 30-a között eszközölhető az alábbi intézetknél:

Az Aradi Villamossági Részvénytársaság Arad, Radnai-ut.

Banca Românească főkö intézete Arad és

Creditul pentru Intreprinderi Electrice, Societate Anonimă Română in Bucureşti, Str. Matei Millo, 2. (Casa Societăţii Electrice). 2861

IGAZGATÓ VÁLASZTMÁNY.

MŰTÁRGYAKAT, porcellánoktat figurákat, vázákat, szobrokat japán és kínai dolgokat, antik bútorokat festményeket, mindenféle ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszönyegeket dísztárgyakat és egész gyűjteményeket a legnagyobb árbán vételre a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota) Alkalmazásajándékok des bevételeit forrása. 11691

LEGYAKASABB ÁRBAN VESZÜNK ezüst dísz tárgyakat, szongorákát és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11895

HASZNÁLT OLUM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

MAR VÁN egy pár olcsón eladó szép bér- és magánház előjegyezve Wallinger-irodában. 12366

Uzletek.

FÜSZERÜZLET italmérésrel, trafiknal, kisebb lakással visszavonulás miatt eladó. Str. Episcopul R. Ciocorgariu (Vásosey-utca) 6. 2927

Ellátás.

ELSŐRENDBŰ koszt kapható házban kívül. Cim Str. General Grigorescu (Tabajdy-u) 1, sz. földszint jobbra. 2917

Oktatás.

LICEUMI román nyelvű tanár ad román nyelvből külön órákat; előkészít javító, pótló vagy felvételi vizsgára bármely tantárgyból. Felvilágosításért az érdekeltek a strada „Moise Nicoară” (Petőfi) 10. II. em. 6. szám alatt fordulhatnak. 2904

Különféle.

BÉRBE VENNÉK. MAGAS bérösszeg ellenében látható írási irogépet. Cim a kiadóban. 2924

Gyors és gépiróiskola

Bul. Gen. Dragalina 8. (Apponyi-körut) 8.

Gyors- és Gépirás Könyvelés. Keresk. számtan. Levelezés. Julius hó elsején új 4 hónapos tanfolyam. Román és magyar oktatás. Nappali és esti tanfolyamok. Beiratás: Az iskolába d. e. II-12. d. u. 3-5-ig és Engel Móránál Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 2. déleln 12-1 között. 2923

Kereslet — Kínalat.

Keresünk megbízónk részére: BÉR és magánházakat, kisebb-nagyobb gazdaságokat, szőlőket, erdőket, bérzadásokat, fűszerüzleteket, vendéglőt, kocsimat, szállodát megvételre. Tőrs kerestetik egy jól mező vállalathoz 3-400.000 Lei készpénzzel.

Nagyobb mennyiségű tüzfűt keresünk azonnali szállításra. Megvételre ajánlunk: Hontossüzletet teljes felszereléssel a város központján. Fűszerüzletet, vendéglőt, bér és magánházakat kisebb és nagyobb hirtokokat, szőlőket.

„Astra”

Általános Áru, Termény, Ingatlan és Pénzügyi ügyek, Incassó egyletetés, Engedményezés és hiteltudósító (Információ) iroda Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I. No. 19. et. (József főherceg-ut) 19. szám. I. emelet. 12867

Az ára könnyen megfizethető, az eredmény megfizethetetlen az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseinek!